

**Першому віце-прем'єр-міністру України
Міністру енергетики України
Денису ШМИГАЛЮ**

**Міністру економіки, довкілля та
сільського господарства України
Олексію СОБОЛЕВУ**

10 лютого 2026 року № 26/02/134

Від імені PAEW висловлюю Вам повагу та звертаюсь щодо наступного.

Правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів регламентовано Законом України «Про управління відходами» (надалі – Закон 2320-IX).

Згідно п. 3 Перехідних положень Закону 2320-IX встановлено, що **управління відходами видобувної промисловості**, що утворилися внаслідок проведення розвідувальних робіт, видобутку, оброблення (перероблення, збагачення) та зберігання корисних копалин, розроблення родовищ корисних копалин, **до прийняття окремого закону у сфері управління відходами видобувної промисловості здійснюється відповідно до норм цього Закону**.

Проект Закону про управління відходами видобувної промисловості № 12180 від 05.11.2024 за результатами розгляду сесії 04.06.2025 не прийнято. Відповідно, вимоги Закону 2320-IX поширюються на відходи видобувної промисловості.

На виконання ст. 42 Закону 2320-IX, постановою Кабінету Міністрів України 19.12.2023 № 1328 затверджено Порядок видачі, відмови у видачі, припинення дії дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2025 р. № 1626.

Відповідно до абз. 2 п. 1 Порядку його дія поширюється на суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, крім установок, які експлуатуються на підставі інтегрованого довкілцевого дозволу.

В частині енергетичного сектору, п. 1-4, п. 21-27 Переліку видів діяльності, провадження яких вимагає отримання інтегрованого довкілцевого дозволу (надалі – ІДД), затвердженого Додатком 1 до Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» передбачають види діяльності щодо управління небезпечними відходами та відходами що не є небезпечними із встановленими пороговими значеннями.

Проте, **обсяги відходів, які утворюються під час буріння нафтогазових свердловин, менше порогових значень та не підпадають під дію Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення»**. Відповідно до змін внесених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2025 р. № 1626,

управління відходами буріння передбачає отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів.

Буровий шлам – основний вид відходів при бурінні свердловин на нафту та газ, який є побічним продуктом буріння, являє собою водну суспензію, а також тверді частини, що утворилися з продуктів руйнування гірських порід, інших мінералів та короткий проміжок часу зберігається в шламових амбарах. Відповідно до Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 р. № 1102 бурові розчини та інші відходи буріння за відсутності у їх складі нафтопродуктів, небезпечних хімічних речовин не є небезпечними.

Відповідно до технологічного процесу буріння свердловин, шламові амбари є нерозривною складовою технології буріння свердловин при амбарному способі буріння та залежно від періоду завершення буріння свердловин їх експлуатація триває не більше 2 років.

Питання поводження з буровим шламом є врегульованим, враховуючи, що заходи з охорони навколишнього природного середовища під час буріння визначені пунктом 47 розділу XVII Правил розробки нафтових і газових свердловин, затверджених Наказом Мінекології та природних ресурсів 15.03.2017 р. № 118, включають нейтралізацію та захоронення відпрацьованих бурових стічних вод, промивальних рідин та бурового шламу на території бурового майданчика у шламових амбарах за умови надійної гідроізоляції амбарів та III або IV класу небезпеки відходів, що захороняються.

Додатково, екологічні особливості поводженням із буровим шламом врегульовані через положення Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», які встановлюють необхідність здійснення оцінки впливу на довкілля при провадженні планованої діяльності та положення Земельного кодексу України, які визначають порядок відновлення (рекультивуації) земель згідно із робочим проектом землеустрою.

Отримання додаткового дублюючого дозвільного документу – дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, для відходів буріння обумовлено низкою проблем:

1. Непропорційна тривалість дозвільних процедур при короткостроковому терміні діяльності та критичної необхідності в енергоносіях.

Для буріння свердловини (розміщення бурового верстату, обладнання, шламових амбарів) використовується земельна ділянка на підставі договору сервітуту без зміни її цільового призначення. В залежності від типу бурового верстату площа буріння складає до 3 га.

Тривалість буріння в залежності від глибини свердловини та технічним параметрів триває до року.

Після завершення буріння земельна ділянка скорочується до 0,5 га (розмір необхідний для обслуговування свердловини), а інша частина (у т.ч. зайнята шламовими амбарами) рекультивується та передається власнику для подальшого цільового використання.

В залежності від часу завершення буріння, тривалість використання земельної ділянки становить до 1 року при завершенні буріння в весняно-осінній період, та до 2 років при завершенні буріння в зимовий період.

Фактично земельна ділянка для потреб буріння використовується короткий термін та повертається власнику, користувачу для подальшого цільового використання (у більшості випадків як землі с/г призначення).

Отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів передбачає проходження ОВД. Процедура ОВД попри задекларований середньостроковий період фактично триває 150 – 200 календарних днів, та інколи є тривалішою ніж буріння

свердловини та рекультивация земельної ділянки. Необхідність отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів збільшує тривалість доступу до початку робіт ще мінімум на 30 календарних днів.

2. Відірваність дозвільної процедури від фактичної технології буріння.

Для отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, заявник повинен подати відомості про наявність матеріально-технічної бази для здійснення операцій з оброблення відходів та відомості про технологічні процеси у розрізі їх назви, інвентарного номеру, документів, що підтверджують право власності або оренди, та документів, що дають можливість ідентифікувати (технічні паспорти на обладнання тощо),

Первинне оброблення відходів буріння здійснюється у стовбурі свердловини та під час технологічних операцій бурового верстату.

Як правило, буріння свердловин здійснюється підрядною організацією. Надрокористувач на етапі планування буріння свердловини не володіє інформацією щодо бурового верстату підрядника, його обладнання, зокрема назви, інвентарного номеру та документів, що підтверджують право власності або оренди, та документів, що дають можливість його ідентифікувати.

З іншої сторони, отримання дозволу підрядником також не можливо. Оскільки підрядник не є землекористувачем земельної ділянки, в межах якої розташовані шламові амбари, не забезпечує її рекультивацию, не є суб'єктом господарювання у розуміння Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та не має можливості подати повний пакет документів для отримання дозволу.

Попри нарощування кількості пробурених свердловин за 2025 - початок 2026 року, як суб'єктами Групи Нафтогаз, так і приватними компаніями, в реєстрі Дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів, дозволи на здійснення операцій управління відходами буріння в шламових амбарах - відсутні. Зазначене додатково свідчить про неадекватність регулювання даного питання, особливо в умовах війни та тотального знищення газовидобутку.

З огляду на викладене, пропоную доповнити абз. 2 п. 1 Порядку видачі, відмови у видачі, припинення дії дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 19.12.2023 № 1328, після слів «крім установок, які експлуатуються на підставі інтегрованого довікілєвого дозволу» словами «та відходів видобувної промисловості».

**З повагою,
Президент РАЕВ**

Людмила ЦИГАНОК

Виконавець:

Вікторія Скрипник – +380686024233, v.skrypnyk@ukraine-oss.com